

**ν. 4156/2013 άρθρο 3 παρ. 12**

*Εταιρική σφραγίδα προαιρετική*

Σε πράξεις εκπροσώπησης – διαχείρισης ν.π.ι.δ (όπως τα έγγραφα που απευθύνονται σε υπηρεσίες ή οργανισμούς, τράπεζες κλπ) δεν απαιτείται να τίθεται μηχανική σφραγίδα του νομικού προσώπου, αλλά αρκεί η υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου και η χειρόγραφη ή δακτυλογραφημένη αναγραφή του ονοματεπώνυμου και της ιδιότητάς του.



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αθήνα, 12/04/2019

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ  
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ  
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ  
ΤΜΗΜΑ Α'

Αριθ. Πρωτ. : 41941 - 12/04/2019

Ταχ. Δ/ση : Κάνιγγος 20  
Ταχ. Κώδικας : 10181  
Πληροφορίες : Μ. Λέζου  
Τηλέφωνο : 210 3893221  
Fax : 210 3838981  
Email : lezou@gge.gr

ΠΡΟΣ : Ως Πίνακας Διανομής

**ΘΕΜΑ: «ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 4156/2013 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΦΡΑΓΙΔΑΣ – ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ»**

Με τις διατάξεις της παρ.12 του άρθρου 3 του ν. 4156/2013<sup>1</sup> «Μνημόνιο Κατανόησης στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος μεταξύ του Υπουργείου Περιβαλλοντικής Προστασίας του Κράτους του Ισραήλ και του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΦΕΚ Α' 122/31-05-2013) **θεσπίστηκε η κατάργηση της υποχρέωσης για την ύπαρξη και χρήση εταιρικής σφραγίδας για την απόδειξη της εκπροσώπησης ή/και διαχείρισης των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου.**

Η εν λόγω διάταξη εισήλθε προκειμένου να συμβάλει στην απλοποίηση της λειτουργίας του επιχειρηματικού περιβάλλοντος δεδομένου ότι, από τις σχετικές μετρήσεις που πραγματοποίησε η Υπηρεσία μας η ύπαρξη και μόνο της εταιρικής σφραγίδας δημιουργούσε οικονομικό και διοικητικό βάρος. Επιπλέον η χρήση της σφραγίδας εγκυμονούσε κινδύνους γιατί νομιμοποιούσε έμμεσα ή άμεσα τον κάτοχο αυτής.

Την 15/6/2016 παρέστη η ανάγκη για έκδοση σχετικών οδηγιών προς τα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας από την Υπηρεσία μας και δελτίου τύπου, γιατί παρατηρήθηκε ότι εξακολουθούσαν να

<sup>1</sup> Άρθρο 3 παρ.12 ν.4156/2013 :«12. Για κάθε πράξη εκπροσώπησης ή διαχείρισης νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου αρκεί η υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου, το όνομά του και η περιγραφή της ιδιότητάς του. Διατάξεις που προβλέπουν την υποχρεωτική ύπαρξη/χρήση εταιρικής σφραγίδας για την απόδειξη της εκπροσώπησης ή/και διαχείρισης των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου καταργούνται.»

ζητούν από τις υπόχρεες εταιρείες – ακόμη και μετά από 3 έτη εφαρμογής του ν. 4156/2013 – στις πράξεις ή τα στοιχεία που κατατίθεντο σε αυτά αλλά και στις διμερείς συμβάσεις **να σφραγίζονται με την σφραγίδα του νομικού πρόσωπου της εταιρείας και να υπογράφονται από τον εξουσιοδοτημένο/νόμιμο εκπρόσωπο με την υπογραφή τιθέμενη υπό την εταιρική σφραγίδα.**

Τρία έτη μετά, παρόλο που έχει υπάρξει βελτίωση της κατάστασης, διαπιστώνουμε ότι η σχετική διάταξη δεν έχει γίνει κτήμα όλων των εμπλεκόμενων, με αποτέλεσμα να υφίσταται ακόμα η εσφαλμένη πεποίθηση σε πολλούς, ότι η δημιουργία μηχανικής εταιρικής σφραγίδας και η χρήση της είναι νομική υποχρέωση αντί του ορθού ότι ανήκει στη διακριτική ευχέρεια της επιχείρησης εάν θα επιλέξει ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτής να θέσει τα στοιχεία της εταιρείας χειρόγραφα ή με μηχανικό μέσο.

Για την αντιμετώπιση του σχετικού προβλήματος πληροφόρησης που δημιουργείται ειδικά στις νεοσύστατες εταιρείες κατά τις συναλλαγές τους, το οποίο τις επιβαρύνει και διοικητικά και οικονομικά, η σχετική πληροφορία για την ισχύουσα διάταξη θα εμπεριέχεται πλέον στην ανακοίνωση σύστασης της εταιρείας και θα έχει την κάτωθι μορφή:

«Προσοχή: Υπενθυμίζουμε ότι, σύμφωνα με το νόμο (παρ. 12 άρθρου τρίτου ν. 4156/2013) «Για κάθε πράξη εκπροσώπησης ή διαχείρισης νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου αρκεί η υπογραφή του νομίμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου, το όνομα του και η περιγραφή της ιδιότητας του. Διατάξεις που προβλέπουν την υποχρεωτική ύπαρξη / χρήση εταιρικής σφραγίδας για την απόδειξη της εκπροσώπησης ή / και διαχείρισης των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου καταργούνται».

Συνεπώς, απαίτηση για χρήση εταιρικής σφραγίδας από το νόμιμο εκπρόσωπο ως προϋπόθεση σε συναλλαγές της εταιρείας όπως πχ για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, παροχή τηλεφωνικών ή διαδικτυακών υπηρεσιών, άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα της εταιρείας είναι παράνομη.»

Παρακαλείται η Κεντρική Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. της ΚΕΕΕ για την τεχνική υλοποίηση της νέας μορφής ανακοίνωσης έως 30/4/2019 με σύνδεσμο προς την παρούσα εγκύκλιο κάτω από το ανωτέρω κείμενο.

**ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ**  
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,  
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

**Κ.Α.Α.**  
**ΜΑΛΟΥΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ**

**Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ &  
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ**

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ**

**Εσωτερική Διανομή:**

1. Γραφείο Υπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης
2. Γραφείο Αν. Υπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης
3. Γραφείο Γ.Γ. Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή
4. Γραφείο Γ.Δ/ντη Αγοράς

5. Δ/ση μας

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**  
(αποκλειστικά ηλεκτρονικά)

1. Υπηρεσίες ΓΕΜΗ όλης της Χώρας
2. Κεντρική Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. της Κ.Ε.Ε.Ε.
3. Ένωση Ελληνικών Τραπεζών
4. Πιστωτικά Ιδρύματα όλης της χώρας ( Νομικές Υπηρεσίες των Π.Ι.)
5. Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας (για ενημέρωση των μελών του)

## **Σχόλιο**

Αν και η διάταξη του ν. 4156/2013 άρθρο 3 παρ. 12 αναφέρεται σε *νομικά πρόσωπα*, πρέπει για την ταυτότητα του νομικού λόγου με αναλογία (ή με στηριγμένη στη ratio legis διασταλτική ερμηνεία) να θεωρηθεί ότι αυτή εφαρμόζεται επίσης στις *αστικές εταιρίες δίχως νομική προσωπικότητα*, όπως είναι και οι *δικηγορικές* εταιρίες, αλλά και σε όλες εκείνες τις στερούμενες νομικής προσωπικότητας οντότητες που χαρακτηρίζονται ως *οιονεί νομικά πρόσωπα* (βλ. περί αυτών *Κ. Παναγόπουλο*, Τα οιονεί νομικά πρόσωπα 2016 εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, όπου και περιπτώσιολογία τέτοιων οντοτήτων).

Αξιοσημείωτο είναι ότι χρειάστηκε το 2016, τρία ολόκληρα έτη μετά τη θέσπιση της ανωτέρω ρύθμισης, να δοθούν από το αρμόδιο Υπουργείο γραπτές οδηγίες προς αντιμετώπιση της επιμονής ορισμένων φορέων, ιδίως τραπεζών (από άγνοια ή απροθυμία – αδράνεια), να ζητούν τη χρήση μηχανικής σφραγίδας. Ούτε αυτή όμως η υπενθύμιση είχε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, όπως φαίνεται από την ανάγκη εκδόσεως σχετικής εγκυκλίου (41941-12/04/2019 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης) μετά την πάροδο φέτος τριών ακόμη ετών.

***Κ.Π.***